

Ιερή Πόλη Μεσολογγίου 27/4/2020

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΠΕΛ/ΝΗΣΟΥ-ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ & ΙΟΝΙΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΩΝ
& ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΔΑΣΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΩΝ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ
ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

Αριθ. Πρωτ.: 64332

Σχέτ: 55121/2020

Ταχ. Δ/ση: Ιωσήφ Ρωγών 3
302 00-Ι.Π. Μεσολογγίου
Πληροφορίες: Ι. Δεληγιάννης
Τηλ.: 2631022419-28878
Fax: 2631028267
e-mail: damesol@4773.syzefxis.gov.gr

ΠΡΟΣ : Δήμο Ναυπακτίας
Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών
Τμήμα Τεχνικών Έργων
Π.Ε.Ο. Ναυπάκτου-Αντιρρίου
και Β. Βαρελά
Παλαιοπαναγιά Ναυπάκτου
Τ.Κ. 30100

ΚΟΙΝ.: Ως Π.Δ.

ΘΕΜΑ : Χορήγηση έγκρισης εργασιών για την «Συντήρηση & προβολή αναρριχητικού πεδίου Νοτιοδυτική Βαράσοβας»

ΣΧΕΤ: 1. Το 5799/26-3-2020 έγγραφό σας
2. Το 6503/13-4-2020 έγγραφό σας
3. Το ΠΔΕ/ΔΠΧΣ/89039/1723/10-4-2020 έγγραφο της Δ/σης Περι/ντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Δ.Ε.

Σε απάντηση του (1) ανωτέρω σχετικού εγγράφου, σας ενημερώνουμε για τα εξής:

1. Στην περιοχή της Βαράσοβας (περιοχή NATURA με κωδικό GR2310005) φύεται η *Centaurea heldreichii* (γνωστή και ως *Centaurea alba ssp. heldreichii*). Η *Centaurea heldreichii* είναι στενοενδημικό είδος (φύεται μόνο στην Βαράσοβα και πουθενά αλλού στον κόσμο). Αποτελεί είδος κοινοτικού ενδιαφέροντος (περιλαμβάνεται στο Παράρτημα II της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ). Επίσης περιλαμβάνεται στη σύμβαση της Βέρνης και το Π.Δ. 67/81. Σύμφωνα με το βιβλίο ερυθρών δεδομένων της IUCN το είδος είναι κρισίμως κινδυνεύων, ενώ σύμφωνα με το βιβλίο ερυθρών δεδομένων απειλούμενων φυτών της Ελλάδας είναι τρωτό. Η *C. heldreichii* είναι βραχύφυλο είδος και εμφανίζει τη μέγιστη πυκνότητα στις νότιες και δυτικές πλαγιές και γκρεμούς της Βαράσοβας, πάνω από τον οικισμό του Κρυονερίου, περιοχή που συμπίπτει με την χωροθέτηση των αναρριχητικών διαδρομών.
2. Σύμφωνα με πρόσφατες παρατηρήσεις, την περιοχή της Βαράσοβας επισκέπτονται άτομα μαυρόγυπα (*Aegypius monachus*) τα οποία εμφανίζουν συμπεριφορά που προσιδιάζει συμπεριφορά φωλεοποίησης. Ο μαυρόγυπας είναι επίσης αυστηρά προστατευόμενο είδος (περιλαμβάνεται στο Παράρτημα I της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ και στο παράρτημα II της σύμβασης της Βέρνης). Με δεδομένο ότι μέχρι σήμερα ο τελευταίος αναπαραγωγικός πληθυσμός του είδους στη Ν/Α Ευρώπη βρίσκεται στη χώρα μας (Δαδιά Έβρου), ενδεχόμενη φωλεοποίηση του είδους στην Βαράσοβα είναι προφανούς εθνικής και κοινοτικής σημασίας. Επισημαίνεται, ότι σε ανάλογα ενδιαιτήματα οι μαυρόγυπες φωλιάζουν σε δέντρα που προβάλλουν από γκρεμούς.

Όσο αφορά την αδειοδότηση του έργου καθ' εαυτό:

1. Σύμφωνα με την ΥΑ 151344/165/18-1-2017 (ΦΕΚ 206/Β/30-1-2017) τα τεχνικά (αναρριχητικά) μονοπάτια «δεν αποτελούν αντικείμενο της παρούσης» (αρ. 4 παρ. 5). Επίσης, με το αρ. 11 παρ. 4β της ανωτέρω ΥΑ προβλέπεται ότι για περιπτώσεις απλής συντήρησης μονοπατιών, που αφορούν αποκλειστικά και μόνο σε εργασίες απομάκρυνσης της βλάστησης και φερτών υλικών με χειρωνακτικά μέσα, δεν απαιτείται μελέτη, αλλά μικρή έκθεση και έγγραφη γνωστοποίηση στην αρμόδια Δασική Υπηρεσία από τον εκάστοτε δικαιούχο συντήρησης, ενώ με το αρ. 12 παρ. 1β προβλέπεται ότι δικαιούχοι για την συντήρηση δύναται να είναι οι Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού κατόπιν προγραμματικής σύμβασης, η οποία όπως δεν απαιτείται για έργα απλής συντήρησης.

2. Σύμφωνα με την ΚΥΑ 22306/26-5-2006 (ΦΕΚ 477/Δ/31-5-2006) «Χαρακτηρισμός θαλάσσιων, χερσαίων, ...ως Εθνικό Πάρκο...» η περιοχή που χωροθετείται το έργο του θέματος αποτελεί τμήμα της υποζώνης Π.Φ.2Θ, στην οποία επιτρέπεται ο ορειβατικός αθλητισμός σύμφωνα με τον κανονισμό διοίκησης και λειτουργίας του Φορέα Διαχείρισης (αρ. 3 παρ. β1 εκδ. νί).
3. Σύμφωνα με το (3) σχετικό έγγραφο της Δ/σης Περι/ντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Δ.Ε. το έργο δεν περιλαμβάνεται στην ΥΑ οικ. 37674 (ΦΕΚ 2471/Β/2016 «Κατάταξη έργων σε κατηγορίες...») και απαλλάσσεται από τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης και λήψης Πρότυπων Περιβαλλοντικών Δεσμεύσεων σύμφωνα με το αρ. 3 παρ. 3 αυτής, και με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 6 του αρ. 1 Ν. 4014/2011.

Κατόπιν των ανωτέρω προκύπτει ότι μπορείτε να υλοποιήσετε το έργο του θέματος κατόπιν έγγραφης γνωστοποίησης στην υπηρεσία μας κατά τα προβλεπόμενα στην ΥΑ 151344/165/18-1-2017, με τους εξής όρους και προϋποθέσεις:

1. Τα προστατευόμενα είδη της χλωρίδας και πανίδας της περιοχής δεν θα θιγούν ούτε κατ' ελάχιστο. Αναρριχητικές διαδρομές των οποίων η συντήρηση απαιτεί βλάβη ατόμων *Centaurea heldreichii* θα πρέπει να καταργηθούν. Επίσης θα πρέπει να καταργηθούν διαδρομές που χωροθετούνται πλησίον ενδεχόμενων θέσεων φωλεοποίησης ατόμων μαυρόγυπα. Για το λόγο αυτό ο Δήμος Ναυπακτίας θα πρέπει να αντλήσει επιστημονικά δεδομένα από όλες τις διαθέσιμες πηγές (ενδεικτικά αναφέρουμε τη βάση δεδομένων περιοχών NATURA της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη βάση ερυθρών δεδομένων της IUCN, το βιβλίο ερυθρών δεδομένων των σπάνιων και απειλούμενων φυτών της Ελλάδας), να αξιοποιήσει την ειδικότερη γνώση επιστημόνων με ερευνητικό έργο στην περιοχή (ενδεικτικά αναφέρουμε την κα Μαρία Πανίτσα, επ. καθηγήτρια Τμήματος Βιολογίας Πανεπιστημίου Πατρών και Ιωάννη Ρουσόπουλο, ορνιθολόγο με δραστηριότητα στην περιοχή), και να έρθει σε επαφή με οποιοδήποτε φορέα ή οργάνωση που ενδεχομένως διαθέτει επιπλέον στοιχεία ή μπορεί να συνεισφέρει εποικοδομητικά στο έργο (ενδεικτικά αναφέρουμε το Τμήμα Βιολογίας Πανεπιστημίου Πατρών, τον Φορέα Διαχείρισης Λιμνοθάλασσας Μεσολλογίου – Αιτωλικού & Ακαρνανικών Ορέων, και την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρία). Επίσης, ο Δήμος Ναυπακτίας θα πρέπει να έρθει σε επαφή με την ομάδα σύνταξης της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης (ΕΠΜ) για το όρος Βαράσοβα η οποία βρίσκεται υπό σύνταξη το τρέχον διάστημα (βλ. απόφαση Υπ. Οικ. & Αν. 15168/12-12-2016 ΑΔΑ 641Κ4653Ο7-ΔΦΔ) ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο να θιγούν στοιχεία του περιβάλλοντος από το έργο του θέματος.
2. Τα προστατευόμενα στοιχεία του περιβάλλοντος της περιοχής που αναφέρονται στο παρόν έγγραφο ή ενδεχομένως προκύψουν από τις ενέργειες που περιγράφονται ανωτέρω, θα πρέπει να έχουν δεσπόζουσα θέση σε οποιαδήποτε ανάδειξη ή προβολή της περιοχής. Θεωρούμε ότι με τον τρόπο αυτό καλλιεργείται η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των πολιτών και προάγεται το φιλοδοσικό/φιλοπεριβαλλοντικό πνεύμα στην κοινωνία. Επίσης είναι απαραίτητο να ενημερώνονται επαρκώς οι πολίτες που επισκέπτονται την περιοχή ώστε να αποφεύγονται αθέλητες βλάβες των στοιχείων αυτών.
3. Οι εργασίες στο αναρριχητικό πεδίο θα πρέπει υλοποιούνται κατά τους μήνες Μάιο – Ιούνιο, εποχή κατά την οποία η *C. heldreichii* φέρει άνθη και είναι εύκολα διακριτή, από προσωπικό που έχει ενημερωθεί επαρκώς τόσο για τη σημασία και τη μοναδικότητα του είδους όσο και για τα χαρακτηριστικά του.
4. Οτιδήποτε εργασία ή έργο πραγματοποιηθεί στην περιοχή πρέπει να είναι σύμφωνο με τα λεπτομερώς προβλεπόμενα στην ΥΑ 151344/165/18-1-2017 (ΦΕΚ 206/Β/30-1-2017).

Ο Δασάρχης Μεσολογγίου α.α

Παναγιώτης Ιορδανίδης
ΠΕΓ Δασολόγος με Α' βαθμό

Πίνακας Διανομής

Κοιν.: 1. Δ/ση Δασών Αιτ/νίας, Ενταύθα

2. Δνση Συντονισμού & Επιθεώρησης Δασών, Ν.Ε.Ο. Πατρών – Αθηνών 33, Τ.Κ. 26441, Πάτρα

3. Φορέας Διαχείρισης Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου – Ακαρνανικών Ορέων,
Τ.Θ. Αιτωλικού, Τ.Κ. 30400